

NL

PATSTRAT

NL

NL

EUROPESE COMMISSIE
DG interne markt en diensten

Kenniseconomie
Industriële eigendom

Brussel, 9.1.2006

Vragenlijst

over het octrooisysteem in Europa

INLEIDING

Intellectuele-eigendomsrechten vormen een van de zeven gebieden waarvoor in de mededeling van de Commissie van 5 oktober 2005 bedrijfstakoverschrijdende beleidsinitiatieven voor het nieuwe industriebeleid van de EU worden voorgesteld. Door groei en innovatie te stimuleren, worden betere raamvoorwaarden voor de industrie geschapen, waartoe ook een doeltreffend systeem voor de bescherming van de intellectuele eigendom behoort.

In haar groenboek over de bevordering van innovatie uit 1997 heeft de Commissie het idee van een Gemeenschapsoctrooi naar voren gebracht. In het verlengde hiervan hebben de staatshoofden en regeringsleiders in maart 2000 in de conclusies van de Europese Raad van Lissabon om de invoering van een Gemeenschapsoctrooi vóór eind 2001 gevraagd. Het voorstel voor een Gemeenschapsoctrooi, dat een unitair stelsel van octrooibeschermt voor de interne markt in het leven roept, ligt sinds 2000 formeel bij de Raad zonder dat hierover tot dusver algemene overeenstemming is bereikt. De Commissie blijft de mening toegedaan dat een betaalbaar Gemeenschapsoctrooi het bedrijfsleven enorme voordelen zou brengen en dat ondernemers, investeerders en onderzoekers over een doeltreffend octrooistelsel in de EU moeten kunnen beschikken. Commissaris McCreevy heeft verklaard nog een laatste poging te willen wagen om dit voorstel gedurende zijn mandaat aangenomen te krijgen. In afwachting van het juiste tijdstip en de juiste omstandigheden hiervoor moet worden gepeild hoe de belanghebbende partijen over een doeltreffend systeem voor de bescherming van de intellectuele eigendom in de EU denken.

Wij vragen u daarom naar uw mening over het octrooisysteem in Europa en over eventuele wijzigingen die u zou willen voorstellen om de innovatie, het concurrentievermogen, de groei en de werkgelegenheid in de kenniseconomie te verbeteren.

Let wel: deze raadpleging betreft het algemene rechtskader. Begeleidende maatregelen, zoals voorlichting, bewustmaking en ondersteunende opleidingsacties, vallen niet onder de raadpleging.

Hieronder vindt u een aantal vragen. Wij verzoeken u deze zo gedetailleerd mogelijk te beantwoorden. Ook bewijsmateriaal en statistieken zijn welkom.

De Commissie wil op basis van de resultaten van deze raadpleging medio 2006 in Brussel een hoorzitting organiseren.

Iedereen kan op de raadpleging reageren. De sluitingsdatum is **31 maart 2006**.

De diensten van de Commissie zullen over de resultaten van deze raadpleging verslag uitbrengen. Dit verslag zal op de website van het directoraat-generaal Interne Markt en Diensten worden gepubliceerd.

U kunt uw antwoorden per e-mail sturen naar:

Markt-D2-patentstrategy@cec.eu.int

of per post naar:

Erik Nooteboom
Hoofd van de eenheid Industriële Eigendom
DG Interne Markt en Diensten
Europese Commissie
1049 Brussel
België

PRIVACYVERKLARING

Indien u **er niet mee instemt** dat uw persoonsgegevens of de gegevens over uw organisatie bij de publicatie van uw antwoord **openbaar worden gemaakt**, wordt u verzocht dat **uitdrukkelijk te vermelden**.

Contactgegevens stellen de Commissie in staat de belanghebbende partijen zo nodig om nadere toelichting te vragen.

Door op deze raadpleging te reageren, verleent u de Commissie automatisch toestemming uw bijdrage te publiceren, tenzij u in uw antwoord duidelijk vermeldt dat u hiertegen bezwaar hebt. De Commissie hecht veel belang aan de persoonlijke levenssfeer van gebruikers. Nadere bijzonderheden over het beleid inzake de bescherming van persoonsgegevens vindt u op het volgende adres:

http://europa.eu.int/geninfo/legal_notices_en.htm#personaldata

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Grazyna PIESIEWICZ (grazyna.piesiewicz@cec.eu.int of tel. (32)(0)2 298 01 24).

Deel 1 – Grondbeginselen en basiskenmerken van het octrooisysteem

De achterliggende gedachte van het octrooisysteem is dat ondernemingen en onderzoeksinstellingen hiervan gebruik moeten maken om innovatie, groei en levenskwaliteit ten behoeve van de hele samenleving te bevorderen. De tijdelijke rechten die door een octrooi worden verleend, geven ondernemingen een adempauze op de markt, zodat zij hun investeringen in de onderzoeks- en ontwikkelingswerkzaamheden die tot de geoctrooieerde uitvinding hebben geleid, kunnen terugverdienen. Ook krijgen onderzoeksinstellingen die de uitvinding niet zelf toepassen de kans van de resultaten van hun onderzoek en ontwikkeling te profiteren. Het octrooisysteem kan echter voor de gebruikers alleen aantrekkelijk blijven en kan de steun van alle sectoren van de samenleving alleen behouden, als het de volgende basiskenmerken vertoont:

- duidelijke materiële rechtsregels over wat wel en wat niet door octrooien kan worden beschermd, waarbij de belangen van de octrooihouders moeten worden afgewogen tegen de algemene doelstellingen van het octrooisysteem;
- transparante, kosteneffectieve en toegankelijke procedures voor het aanvragen van octrooi;
- voorspelbare, snelle en goedkope procedures voor de beslechting van geschillen tussen octrooihouders en andere partijen;
- voldoende aandacht voor andere belangen van het overheidsbeleid, zoals concurrentie (anti-trustmaatregelen), ethiek, milieu, gezondheidszorg en toegang tot informatie, zodat het octrooisysteem efficiënt kan functioneren en een geloofwaardige plaats in de samenleving kan innemen.

Vragen:

- 1.1 Bent u het eens met deze opsomming van basiskenmerken voor het octrooisysteem?
- 1.2 Zijn er nog andere kenmerken die volgens u belangrijk zijn?
- 1.3 Hoe kan de Gemeenschap bij de ontwikkeling van haar octrooi beleid beter rekening houden met de bredere belangen van de samenleving?

Deel 2 – Het belang van het Gemeenschapsoctrooi voor de EU

De voorstellen van de Commissie voor een Gemeenschapsoctrooi liggen al sinds 2000 bij de Raad. Een belangrijke mijlpaal was de goedkeuring van de gemeenschappelijke politieke benadering door de Raad in maart 2003 [<http://register.consilium.eu.int/pdf/nl/03/st07/st07159nl03.pdf>]; zie ook http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/patent/docs/2003-03-patent-costs_en.pdf]. Een van de redenen waarom nog geen overeenstemming over de verordening over het Gemeenschapsoctrooi kon worden bereikt, is het verschil van mening over de precieze rechtsgevolgen van vertalingen. Het Gemeenschapsoctrooi levert in het kader van de Lissabonagenda een meerwaarde voor het Europese bedrijfsleven. Het biedt een unitair, betaalbaar en concurrerend octrooi en grotere rechtszekerheid dankzij een rechterlijke instantie op EU-niveau. Het versterkt bovendien de positie van de EU in externe fora en brengt mee dat de Gemeenschap tot het Europees Octrooiverdrag (EOV) toetreedt. Berekeningen op basis van de gemeenschappelijke politieke benadering wijzen erop dat een Gemeenschapsoctrooi voor de hele EU evenveel zou kosten als octrooibescherming in maar vijf staten volgens het huidige Europese octrooisysteem.

Vraag:

- 2.1 Zijn er ten opzichte van de gemeenschappelijke politieke benadering andere of aanvullende kenmerken die u voor een doeltreffend Gemeenschapsoctrooisysteem belangrijk acht?

Deel 3 – Het Europees octrooisysteem en met name de European Patent Litigation Agreement (EPLA)

De staten die partij zijn bij het Europees Octrooiverdrag (EOV), waaronder ook EU-lidstaten, werken al sinds 1999 aan een overeenkomst over de geschillenbeslechting bij Europese octrooien (European Patent Litigation Agreement - EPLA). De EPLA is bedoeld als *vrijwillig* systeem voor EOV-landen die hiertoe wensen toe te treden.

Met de EPLA zou een Europees octrooigerecht worden opgericht dat bevoegd is uitspraak te doen over de rechtsgeldigheid van en inbreuken op Europese octrooien (waaronder vorderingen tot verklaring van niet-inbreuk, al dan niet reconventionele vorderingen tot vervallenverklaring en vorderingen tot schadevergoeding voortvloeiend uit de voorlopige bescherming die door een gepubliceerde Europese octrooiaanvraag wordt geboden). Voorlopige en beschermende maatregelen en de voorlopige inbeslagname van goederen als onderpand zouden tot de bevoegdheid van de nationale rechtbanken blijven behoren. Meer informatie vindt u op de volgende site: [http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/agreement_draft.pdf]

Voorts hebben sommige EOV-landen getracht de octrooikosten aan te pakken via het Protocol van Londen, dat tot doel heeft de vertaaleisen voor de deelnemende landen te beperken. Dit is een belangrijk project dat het Europese octrooi aantrekkelijker zou maken.

De Europese Gemeenschap is geen partij bij het Europees Octrooiverdrag. Er bestaat echter wel EU-wetgeving die ten dele dezelfde gebieden bestrijkt als de EPLA. Daartoe behoren met name de zogenaamde "Brussel-verordening" over de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad) en de richtlijn over de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (Richtlijn 2004/48/EG) [http://europa.eu.int/eur-lex/pri/nl/oj/dat/2004/l_195/l_19520040602nl00160025.pdf]. Drie punten lijken te moeten worden opgelost voordat EU-lidstaten tot de EPLA kunnen toetreden:

- 1) de tekst van de overeenkomst moet worden afgestemd op de EU-wetgeving op dit gebied;
- 2) de verhouding tot het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen moet worden verduidelijkt;
- 3) de vraag moet worden beantwoord of de Raad van de EU de Commissie mandaat moet verlenen om aan de onderhandelingen over de EPLA deel te nemen met het oog op een eventuele toetreding van zowel de Gemeenschap als de lidstaten tot deze overeenkomst.

Vragen:

- 3.1 Wat zijn volgens u de voor- en nadelen van een pan-Europese geschillenregeling volgens de EPLA voor de gebruikers van octrooien en andere belanghebbenden?
- 3.2 Wat is volgens u het ideale systeem voor de beslechting van octrooigeschillen, aangezien in Europa mogelijk drie soorten octrooien naast elkaar zullen bestaan (nationale octrooien, Gemeenschapsoctrooien en Europese octrooien)?

Deel 4 – Onderlinge aanpassing en wederzijdse erkenning van nationale octrooien

De rechtsgrondslag voor de voorgestelde verordening betreffende het Gemeenschapsoctrooi is artikel 308 van het EG-Verdrag, dat raadpleging van het Europees Parlement en unanimititeit in de Raad vereist. Er is geopperd dat het materiële octrooirecht kan worden verbeterd door de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen op basis van artikel 95 onderling aan te passen. Deze harmonisatie geschiedt via de medebeslissingsprocedure waarbij de wetgevende bevoegdheid door het Europees Parlement en de Raad wordt gedeeld en de Raad met gekwalificeerde meerderheid beslist. Daarbij kunnen een of meer van de volgende benaderingen worden overwogen (waarvan er enkele door leden van het Europees Parlement zijn voorgesteld):

- 1) opname van de belangrijkste octrooieerbaarheidscriteria van het Europees Octrooiverdrag in het Gemeenschapsrecht, zodat de nationale rechter het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen om uitleg kan vragen. Het zou hierbij kunnen gaan om algemene criteria zoals nieuwheid, uitvinderswerkzaamheid en industriële toepasbaarheid, alsook om uitzonderingen voor specifieke onderwerpen en om bepaalde bedrijfstakspecifieke regels met een meerwaarde;
- 2) een vrij beperkte harmonisatie ten aanzien van vraagstukken die in het Europees Octrooiverdrag niet uitdrukkelijk zijn geregeld;
- 3) wederzijdse erkenning van in andere EU-lidstaten verleende octrooien door de octrooibureaus, eventueel gekoppeld aan een onderling overeengekomen kader van kwaliteitsnormen of aan een "validatie" door het Europees Octrooibureau, op voorwaarde dat het octrooischrift in de oorspronkelijke taal en een andere in het bedrijfsleven gebruikelijke taal beschikbaar is.

Een onderlinge aanpassing en het gebruik van artikel 95 kunnen echter alleen worden gerechtvaardigd wanneer kan worden aangetoond dat de verschillen tussen nationale wetsregels en praktijken een economische weerslag hebben, zodat het vrije verkeer van goederen of diensten tussen de staten wordt belemmerd of de concurrentie wordt verstoord.

Vragen:

- 4.1 Welke aspecten van het octrooirecht leiden volgens u tot belemmeringen voor het vrije verkeer of tot concurrentievervalsingen als gevolg van verschillen tussen de wettelijke regels van de lidstaten of de wijze waarop die regels in de praktijk worden toegepast?
- 4.2 In welke mate ondervindt uw onderneming hiervan de gevolgen?
- 4.3 Hoe schat u de meerwaarde en haalbaarheid in van de hierboven beschreven benaderingen (1 t/m 3)?
- 4.4 Zijn er andere benaderingen die de Commissie zou kunnen overwegen?

Deel 5 – Algemeen

Wij vernemen graag hoe belangrijk het octrooisysteem voor u is.

Geef een cijfer van 1 tot 10 (waarbij 10 absoluut essentieel en 1 verwaarloosbaar is):

- 5.1 Hoe belangrijk is het octrooisysteem in Europa in vergelijking met andere rechtsgebieden die voor uw onderneming van belang zijn?
- 5.2 Hoe belangrijk is het octrooisysteem in Europa in vergelijking met andere terreinen van de intellectuele eigendom, zoals handelsmerken, modelrechten, kwekersrechten, auteursrechten en naburige rechten?
- 5.3 Hoe belangrijk is het octrooisysteem in Europa voor u in vergelijking met octrooisystemen elders in de wereld?

En verder:

- 5.4 Voor kleine en middelgrote ondernemingen: welk gebruik maakt u op het ogenblik van octrooien en welk gebruik denkt u in de toekomst ervan te maken? Op welke problemen bent u gestuit bij het huidige octrooisysteem?
- 5.5 Zijn er naast de in dit document genoemde punten nog andere kwesties waaraan de Commissie in verband met het octrooisysteem aandacht zou moeten besteden?

1) Vul hieronder uw contactgegevens in als u bereid bent desgevraagd uw opmerkingen tegenover de Commissie nader toe te lichten.

(a) Antwoordt u als particulier of namens een bedrijf/instelling?

(b) Naam van uw bedrijf/instelling/contactpersoon:

(a) E-mailadres:

(b) Postadres:

(c) Webadres van uw bedrijf/instelling (indien beschikbaar):

2) Om een beeld te krijgen van de verschillende partijen die bij het octrooisysteem belang hebben, hebben wij nog volgende informatie nodig:

(c) In welke lidstaat woont u/bent u voornamelijk actief?

(a) Doet u zaken over de grens?

(b) Voor bedrijven: hoeveel werknemers hebt u in dienst?

(d) Tot welke bedrijfstak behoort u?

(c) Bent u octrooihouder? Zo ja, van hoeveel octrooien? Zijn dit nationale of Europese octrooien?

(e) Hebt u voor uw octrooien licentieovereenkomsten gesloten?

(d) Bent u zelf licentiehouder?

(f) Bent u in een octrooigeschil verwickeld geweest?

(e) Hebt u andere ervaringen met het octrooisysteem in Europa?

U kunt uw antwoorden per e-mail sturen naar:

Markt-D2-patentstrategy@cec.eu.int

of per post naar:

Erik Nooteboom
Hoofd van de eenheid Industriële Eigendom
DG Interne Markt en Diensten
Europese Commissie
1049 Brussel
België